

Felvidéki Híradó.

TARSADALMI és KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 4 ft. Fél évre 2 ft.
Negyed évre 1 ft.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turocz-Szt.-Mártonba küldendők.
A hivatalos hírdetéseket, kéziratosokat pontokig kerjük beküldeni!

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:

100 szög 2 ft. ezenül minden megkezdett
száz szónál 50 krall több.

A pesti hazai első takarékpénztár.

A pesti hazai első takarékpénztári egyesület most ünnepelte meg félszázados jubileumát. Teljes ötven esztendő folyt le mögötte a negyvenes évek daliás alakjai e pénztárat alakuló közgyűlésén megjelentek, akik az ország gazdasági fejlődésének alapját megvessék.

Ha visszapillantunk a letűnt vadjó kor gazdasági viszonyaira és tekintetbe vesszük ama bizonytalan politikai helyzetet, mely a forradalom előtti időben minden európai államra neheztelt: akkor valóban a legnagyobb elismeréssel kell adoznunk azoknak a szellemóriásoknak, kik a tornyosuló akadályok leküzdésére szövöttek, hogy a magyar gazdának, a magyar ipárnak, a magyar kereskedelemlennek forrást nyissanak közhasznú tevékenységének segélyezésére.

Mert az intézet az említett három közgazdasági létezőnek egyaránt gyámolítója vala teljes ötven éven át.

A megszorult gazda, az iparos, a kereskedő ott keresett és talált menedéket a fenyegető tönk rémei elől és számtalanok az esetek, midőn ez a pénztárat egyezsékkel és családokat a bukás örvényéből ragadt ki, hogy a polgári jólét nyugodt medrébe terelje vissza őket.

Az intézet e működése főleg azért vált áldásos, hogy a pénzkölcsönzés hátrányait soha sem érezte a feleivel. A hitelezői zaklatás nem volt mestersége s a magas kamattal kicsikarására soha sem gondolt. Üzleti elve a gyümölcsöző segélyben kulminált és a tehetetlen adóssal szemben inkább elnéző volt, mint kélhetlen.

Ime, ezek azok az alapelvek melyeket

a hazai első takarékpénztár fenállása óta követett és ezek elvekhez való szigorú ragaszkodás egyik legfőbb oka, páratlan fölvirágzásának.

Az intézet vagyon rohamos gyarapodásával egyes lépést tartottak a hazafias célokra szánt adakozások. Számtalan közhasznú alapítványi közszolgálati létét az intézet igazgatói hazafiságának. Az iradalom, a művészet fellendülésében is jelentékeny része van a takarékpénztárnak, melyet bátran a legelső magyar pénztáratoknak lehet mondani minden tekintetben.

A magyar közvélemény nyílt és őszinte kifejezést is adott emez ítéletnek, midőn a most ünnepelt jubileum alkalmából, egyhangú dícsérettel nyilvánított az intézet áldásos működéséről. Az az óriási vagyoni gyarapodás, melyet az intézet évről-évre kimutat, sehol sem szült irigységet, mert tudják mindenhol, hogy e gyarapodás a jól teljesített munka elmaradhatlan gyümölcse.

Az intézet igazgatói mindig kegyellett őríték meg az alapítók emberbaráti szellemét, mert a régi tradíciók örökségképpen szállottak át az utódokra.

Simon tsits és Fáy András után, az igazgatóság ma is oly férfiakból áll, kik ép oly sikeresen tudják összeegyeztetni az üzleti érdekeket a hazafiaság követelményével, mint hajdan, midőn politikai és társadalmi életünk jelesei szabták meg az irányt a pénztárat működésének.

Lapszemle.

Czékus István ev. püspök halála alkalmából a Nardodie Noviny a »Hirek« között következőleg ír:

Rozsnyon meghalt e hó 6-án Czékus István

a tiszai ev. kerület superintendense. Kevés név van a tót nemzet ildőzői és az evangélikusok kizögi nagy taborában, a melyet lehetne összehasonlítani az ő gyakran emlegetett és megatkozott nevével. A rócei gnyamias megemmisítése óta, a legújabb hnyustai történetekig egész élete a bosszúvagy szakadatlan láncozata, ildözés, vagy veszélyes fenyegetés volt az egyházi és nemzetiségi emberek ellen, az egyház és ennek hívei ellen.

Ez az ember összerort az önérdékel és az ildözés és csak egy cselnek élt t. i. szeldíthetetlen bosszúnak. Az ő életpályán, melyet mint lelkes, nem keresztényesen és nem dicsőségösen folytatott, csupán csak romok hevernek: a bezart rócei gnyamias, a felfüggesztett és elmozdított lelkesek, hivataluktól megfosztott tanítók, iskolákból kicsapott tanulók, üldözött egyházak, katonaság által exekvált paplakok és templonok, a papi és tanítói jellem megromlása stb. stb. A természetnél nagyon mostohan megáldva, öndicsérettel veszélyes fenyegetések és ildözéses akarta pótolni hiányos szellemi lehetőségeit. Az Ur Isten még életében megbüntette az ő fiában, a ki apja egyházi és politikai törvénytelienségét a magán ügyekre vitte át — és az Ur Isten most hitta el az ő bírósága elől hirtelen halálát. Azt hisszük: ehhez sem kell kommentár!

A Nardodie Noviny 11. számában. »A tanügyi kérdéshez« cím alatt a következőket írja:

A közoktatási miniszter budgetjéről folyta vita az országgyűlésen, simán meggy minden, mint a vaion; váratlan fordulat. Még nem is oly régen, a midőn grf. Csáky kiadta rendeleteit a német nyelvet illetőleg, megfojtattak volna őt egy kanál vízben is s ma, mindnyájan különböző nélkül meglepődött-szerűek fejezik ki tanügyi politikájára irant, dicsőítik őt. S végére mert ne tennék? Gróf Csáky a munka embere, a kinek szíriard akarta tanügyünket emelni. Hiszen a nemzetek életében nincs is fontosabb kérdés,

mint a nevelés kérdése; ettől függ a nemzet kulturális fejlettsége s jövőjének biztosítása. Sok függ azonban attól is, hogy milyen irányban halad az a nevelés. Az iskolának nem az a célja, hogy hódoljon bizonyos politikai fidesnek, hanem hogy a nép erkölcsi, valamint értelmi kiválalmainak megfeleljen. Politikai nézetek e téren, rozk utakra vezetnek. A külső máz érdekében pompás épületeket emelnek, a fő kelekke és föltételek azonban elhanyagoltatnak.

Eltelkintve azonban az általános reflexióktól, ha jobban vesszük szemügyre Magyarország any és művelődési haladását, mit latunk? — Tekintve tót népünk művelődését, — az csak szemfényvesztés, agyoncsepelt fraziok, a mik mainapság már nem jelentenek semmit!

Egyes szónokok sokat peroráltak ugyan bizonyos tösgyökere — értsd magyar — kultúrától, a melynek terjednie kellene a lakosság minden egyes rétegeiben; hanem egyetlen egy sem emelt szót az irant, mit tévő legyen az állam, hogy művelődésünk szélesebb alapokra fektetessék, mik azok az eszközök, a melyek segítségével leggyorsabban elérhető volna a kitűzött cél?

Ilyen és ilyen kérdések fölött vitatkozunk s azokat elintézik olyan emberek, a kiknek a kulturálri igen homályos fogalmak vannak s akik maguk sincsenek tisztában avval, hogy tulajdonképen mit akarnak? Az ifjuságnak, valódi, reális és egészséges nevelésével nem törődik senki. Ez irant senki sem szólalt volna fel az országgyűlésen. Solat beszéltek ugyan a képviselő urak a görög nyelv elavoltításáról s az élő nyelveknek, valamint mik gyakorlati tárgyak tanításáról a középiskolában. Bár ez nem a mi tárgyunk, de csak oly futólag legyen érintve — hogy ez a ciklonitás az általános művelődés mezején kissé furcsa színben mutatkozik. Az egész művelt világ másként fogja fel e dolgot s másként intézkedik; még a legnagyobb államféfiaknak, tudósnak, paedagogusoknak észbe sem jutott ilyen ügynek megintatása. Ha mi már az ötödik

T Á R C Z A.

Látod?

(Mese két elzűllősről.)

A szolgálatban levő rendőrtisztviselő álmos bóbiskolt asztalánál. Az inspekcio akkor legunalmasabb, ha nyugodt a főváros kedélyhangulata és ma pár rendetlenkedő jogász gyermek sem akad, sákit meg lehetne lezékéztetni, amiért nyugodt kurjantót s esetleg örsértést lehessen beléle kifarangni.

A tisztviselő ar különféle alakban pingálgatja le nevet s szép babérfokoszuokat rajzol köréje. A biztosok szobájából erős horkolás hallatszik ki s még az álmos közrendőrök is parányi tündetésről ábrándoznak.

Még az őra is unalmasabban ketyeg mint egyébkor. Végre zaj hallatszik a folyóson, egy kis hivatalos tekintély hangzatosata, amit az újságok rendőri önkénynek szeretnek szivesen keresztelni, feleselés a fel részéről, ezt meg hivatalosan hatóság ellen elkövetett erőszaknak nevezik.

Az ajtó nyílik.

Három rendőr vonzsol be egy elesigázott teremtést vézna, elrongyolott az isten adta. Lehet, vagy tizenöt éves s a rajta leda-hafoszlanýok női öltözék romjai. A hűleg elien egy valaha kabátnak nevezett rongy óvja vagy óvna.

Az ordasabbik rendőr katonásan köszön s beledzik a jelentésbe.

— Tekintetes uram, jelentem alásson, itt vagyon újra a Kándik Kata.

A hivatalnok előveszi az inspekcioi jegyzőkönyvet s tollal készen tartva, kérdezi a rendőrt, miért áll ez a teremtés itt?

— Látod! felelt nyugodtan Kata.

— Figyelmettem, hogy tisztességesen beszéljen, mert nemcsak fő, közép-, alsó-, felső de mellék-letartoztatást is fogok alkalmazni.

— Látod . . . ismétli a leány.

— Beszéljen rendőr, mi a bűne?

— Alásson jelentem tekintetes uram, tetten kaptuk, hogy nem volt lakasa.

— Bejelentett lakasa. Ez az 1879. XXVIII. t. c. és az 1880. évi 20387. sz. belügyminiszteri rendelet értelmében büntendő. Tudja ezt vádolt?

— Látod . . . felelt zavart tekintettel a leány.

— Beszéljen, rendőr, mit tud róla egyebet?

— Ellenszolgált a bekiérésnek, pedig ez jótétémény, mert legalább itt kipihenhetné magát.

— Jótémény? ugy erőszakkal szabadon.

A rendőrök kivonszoltak a leányt s a rendőrtisztviselő újra folytatta ábrándját és tüpöregészt a rendőri sikerekről.

Kata újra az utcán volt. Visszaforodott és megnézte meg egyszer a házat, amelyikben az előbb kihallgattak és futni kezdett.

Futása nem vizhangzott a kövezeten, hiszen cipője sem volt. Fényes ház-sorok, utcák gyorsan maradtak el háta mögött; előtte nagyobb és nagyobb szamban kezdettek feltűnni az apró külvárosi házacskák s végül ezek is fogytak, kiinn volt a szabadban, a Duna-parton.

A nádorokt mellett levő apró gödrökben, fatörzsek helyén lakott Kata. Sem ezüstje, sem aranya nem volt fél álmában sem, de volt egy kincse: a szabadság.

Játszó pajtása a szél, az eső, mulatsága a vihar. Ha villám cikázott, akkor boldogan dobogott az szíve.

Olyan jókat álmodott a harasztos és haraszt alatt. Ha fozott, futott áldott futott míg ki nem melegegett. Beszéli nem igen tudott többet arról az egy szónál: látod.

Egy nagy remélt zavarta meg elmevilágát. Születi tolvajok voltak s őt is erre képezték. Sok ügyességgel tudott kelmédeni s vezette félre a rendőrséget. Kevésse jart, utazokon tettek ki mar öt éves korában s szivből fakadólag kezdett zokogni s ha a járó-kelők közül valaki arra tévedt, atyja és anyja kifosztottak a szerencsétlen jámbort.

Ha a rendőrség figyelmet félre akartak vezetni, megint csak Kata sirt s mit öt bevezettek, a kompania elvezette a munkát.

Sötét, viharos éjjel az úpejsti uton akartak vezejni, az ember, aki a csapdába került ellentállt.

Eikeztdék fojtogatni.

Az áldozat sikoltozott, szemei kinosan forogtak. Ez a jelenet zavarta meg eszté Katanak s nem maradt meg más emlékezetben mint ez a szó: látod, mit atyja, mikor anyjától az áldozat nyaka kékelőjait kérde: látod?

Kata elszaladt. Soha nem tudták szülei, hogy merre van, különben sem gondozhattak volna, mert horgona kerütek egy betűrésznel s hosszú időre marasztaltak meg őket a börtönben.

A kis leány cél nélkül futkosott a főváros határában, leginkább a nádor-kert körül.

Nött, éhezett és fozott, könyöröltségből dobta nek néha egy kis szaraz kenyeret vagy kutyának szant eledelt s itt-ott megengedtek, hogy a felszerben vagy a szalma kazal tövében algyék, de ő legboldogabb volt kiinn, az ő gödrében, haraszt felett és haraszt alatt. Nappal elrojtzott, éjjel előlött s néha megessett, hogy bevetődött a fővárosba, ilyenkor bevezették, de csakhamar el is eresztették.

Nagy bajukra, a böles hatóságok nem tudtak meggyezni illetőségé fölött. Valassa arra a kérdésre, hogy hova való, csökönýos következtetéssel csak egy: látod.

Igy fejlődött a társadalom közepén s a társadalom szegény a szegény vad virág . . .

Nem élt egyedül, bár az emberek kerülte. Voltak pajtasai, kóborló és kóza ebek, gazdátlan macskák.

Megcirógatva az elzűllött állatokat, néha-

osztálytól kezdve kinozzuk a fatalágot mindenféle bölcsészeti problémákkal, félre tehát a classica mezejéről. A szellemet s a testet ölé rosz rendszer miatt félre kell dobni az egész ügyet. Milyen extrémek ezek? Tartunk tőle, hogy ez a pseudorealismus kárukra válik.

A középiskoláink elnyomorítják a szellemet s lehetetlennek teszik az igazi intelligencia növekedését, a mely tulajdonképpen hivatala volna a nemzetet gyakorlatilag művelni. Nem tudjuk ugyan miként gondolkodik grf. Csáky, vajjon foglalkozott-e már azon kérdéssel is, miként volna lehetséges a tanügy szempontjából Magyarország nem magyarjái lakosainak jogos és illetékes kiválasztásának megfelelni. Az a rendszer, a melyet Trefort inaugurált, nem vezet bennünket a cultura kikötőjébe, mert nem vezet természetés, hanem szelhamósággal tel, rosz.

És még egyet. Hol vannak most azok az urak a kik szintén azt vallják, hogy ők is tótók s szivükön hordják népiük erkölcsi és anyagi emelését. Itt volna az alkalom a kormányban tudomásra hozni, hogy milyen meredbe kellene terelni a felső-magyarországi tótvidék tanügyét az állam érdekeinek megcsorbitsása nélkül? Ott vannak az országgyűlésben azok az urak, de hangjukat nem halljuk!

A HÉT TÖRTÉNETE.

Folyó hó 7-én megkezdte a képviselőház a földmívelési tárca költségvetésének tárgyalását. Dániel Ernő előadónak bevezető beszédét után Szapáry Gyula gr. földmívelési miniszter fejtette ki programját. Ez az első miniszteri program, mióta a földmívelési ügyeket külön választották az ipari és kereskedelmi ügyektől. A miniszter beszédében három főkérdést fejtett ki, u. m. az állategészségügyet, a filloxera-vész, és vizsáblórást. Az állategészségügyi törvényt nemcsak szigorúban fogja végrehajtani, hanem újra szervezi az egészségügyi személyzetet; az állattenyésztésre, különösen pedig a marhatenyésztésre legnagyobb gondját fogja irányozni; Budapestben a nagyvárúvú sertésvásár mellett nemzetközi marbapiacot is fog létesíteni s mindent elkövet, hogy a kivitel is megmaradjon. A program ezen része tehát a magyar gazdákat megörvendeztette.

A filloxera elleni védekezés dolgában az állam sem bír boldogulni. Ugyanis a szénkénegrész költsége, az amerikai szőlővesztő a mellett, hogy szintén pénzbe kerül, nehéz varakozásnak teszi ki a szőlősgazdát. Legbiztosabbnak ígérkezik a homokra — ültetés. A szénkénegrész, mely biztos eredményt mutat a filloxera irtásban, terjesztési szándékozik a miniszter, a mennyiben gondoskodni fog, hogy a szénkénegrész az egyes termelők részére kellő mennyiségben és olcsó áron legyen beszerezhető. Sőt még arról is

fog gondoskodni, hogy a könnyű hozzáférhetőség mellett vidékenként kísérletezések lehessenek a végből, hogy a termelők a bánás móddal megismerkedhessenek.

A vizsáblórást illetőleg jelenti a miniszter, hogy a Felső-Duna és Rába szabályozása folyamatban van. A Temes — Béga végleges szabályozási terve szintén készül; végül a Tisza medrét kotrással fogják szabályozni.

Ezeket kívül a miniszter még egy igen rokonszenves előterjesztést tett. Ugyanis a szegény torontali gányo-magyarokat Temesvár, N.-Beckerek és Betta környékén, továbbá a Verecz és Fehértemplom közötti 40.000 holdas kincstári homokterületre szándékozik telepíteni, utóbbi helyre azon kijelöléssel, hogy ott filloxera-mentes szőlőtelepek fognak létesíteni.

Végül jelenti a miniszter, hogy a hivatali előde által képviselőházhoz beadott mezőrendőrségi törvényjavaslatot az országos gazdasági egyesületnek megbírást vegett kiadta, a honnan az már vissza érkezve, a tett munkálatok alapján, a javaslatot átadogóva mielőbb a képviselőház elé fogja terjesztetni.

A tárca költségvetése négy napi tárgyalás után részleteiben is letárgyalatott és elfogadtatott.

A királyi család az eddigi diszpozíciók szerint március közepé utáni Budapestben marad.

Andrássy Gyula gr. állapotában — ki jelenleg megroggant egészsége helyreállítását végett Olaszországban tartózkodik — könnyebbülés állott be.

Franciaországban az orléans-i hercegeg elfogatása képezi a napi események legfontosabbját. A hercege, ki most lett nagykorúvá — katonai tanulmányi útját végezté Franciaország batarán. Ide hivatta Luyenes hercegeg rokonnát s ezrel, vezetője tudta nélkül, Párisba jött érvetllenül, hol az újonczosai hivatalban jelentektek, azt kívánva, hogy sorozzák be a hadseregbe; majd a hadügyminiszteriumba ment, hol szintén elutasítatván kérelmét, Luyenes hercege palotájába ment. Itt tartóztatták le a hercegeget, honnan a Conciergeriebe vitték. Azt a kívánást, hogy becsulástávanak lekötesse mellett szabadabban hagyják, megtagadták. A hercege f. hó 12-én már el is ítéltetett két évi fogságra, mivel az 1886. évi jul. 22-én hozott s a kiutasításra vonatkozó törvényt áthágta. A hercege az ítéletet nyugodtan fogadta.

Bulgáriai összeesküvés feje Panicza örnagy és három társa — katonatisztek, — tiszti jelvényeiket megfosztva várják a haditörvényszék ítéletét, mely hazárúlys miatt a törvényt teljes szigorral fog velük elbánni. Mint az eddigi nyomonasok megerősítik, az összeesküvés czélja, ha nem is annyira a fejedelm meggyilkolása, de eltávolítása s minden körülmények között Stambul és Mutkorov miniszterek megölése

volt. Az is kiderült, hogy az összeesküvés eljárasukat illetőleg Oroszországból várják a rendeleteket. Panicza és társaiak beismerik, hogy a fejedelmek ki akarták tűzni az országból, de a leghatározottabban tagadják, hogy orosz ügynökökkel összekötésében állottak volna.

HIREINK.

Túróc vármegye közg. bizottsága e hó 12-én tartotta rendes havi ülését Juth Kálmán főispán ur előlkete alatt. A szakelőadók szokásos jelentése semmi kiválóbb fontosságú nem tartalmazott. A főorvos jelentésének legörvendesebb része az hogy az influenza majdnem egészen megszűntnek tekinthető a vármegyében. A pénzügyi igazgatóság általános jelentésén kívül egy fontos javaslatlalt lépett a közg. biz. elé, hogy t. i. a községi előjárások szigoruan utasítassanak minden egyes halálesetet 15 nap alatt az arra előírt nyomtatványkon bejelenteni az adóhivatalnak; mert az eddig divott enemi mulasztások igen sok irányú és nagyfokú kellemetlenségek okozói ugy az egységek, mint az adóhivatalra nézve. A közg. biz. annnyival inkább is magáéva tette a javaslatot, mivel a törvény világosan elrendeli az egyes haláleseteknek a javaslatban előírt módon való bejelentését; ez iránt tehát a közs. előjárások szigoruan utasítatni rendeltettek.

Halalozás. Mely részvétellel értesültünk a csapásról, mely Gúta József felsőbb leányiskolai tanárt, lapunknak t. munkatársát 10 éves Tivadar fiának kora elhunytával érte. Adta Isten, hogy a megmaradt 3 szép gyermekben s az általános részvétben találjanak némi vigaszt vesztésük fölött; a gyalgabarolut szülők, kik a kötelező gyalgjelentést becsatolták ki. Gúta József magy. kir. állami felsőbb leányiskolai rendes tanár s neje, szül. Oláh Mária, ugy a maguk, mint gyermekeik: Elemér, Józsi, Ilonka és mindkét ágbeli rokonnak nevében is megtört szívvel jelentik forrón szeretett fiuk, illetve kedves jó testvérük és rokonnaknak Gúta Tivadar elemi iskolai IV. osztálybeli tanulóinak előli február hó 7-én délután 5 órákor hosszas szenvedés után, életének 10-ik évében történt gyalg elhunytát. A boldogult draga halottnak hilt telmei folyó hó 9-én délután 4 órákor fognak a róm. kath. szertartás szerint örök nyugalomra térteni. Az engedtelő szent-mise áldozat folyó hó 10-én reggeli 8 órákor fog a helybeli várttemplomban a Mindenhatóknak bemutatni. Beszterczében, 1890. évi február 8-án. A beke anygala örökdedjék a drága gyermek porai felett!

Deák Ferenc emlékünnepe. Selmecz Béla-

bánya sk. kir. bányaváros törvényhatósági bizottsága 1876-ban határozatilag mondotta ki, hogy a haza bölcsésnek emlékét évenként megüjtija egy egy alkalmi beszéd tartásával. E határozathoz képest a törvényhatóság e hó 11-én immár 16-odszor rendezett Deák-ünneppel, mely alkalommal Krausz Kálmán közg. tanácsnok mondta az emlékbeszédet méltava Deákot mint jellemet, államférfiat és testvérét. A közgyűlés elején mondott eme beszédet a megjelent biz. tagok s vendégek folytonos figyelemmel hallgatták s végül lelkesen megjelenének. Előnlök polgármester indítványára a gonddal kidogozott emlékbeszéd jegyzőkönyvébe iktatása határozatilag mondatott ki.

A zniói hangverseny. Nemcsak a felső vidék, de a vármegye intelligenciájának nagy része együtt volt e hó 8-án, hogy az állami tanítóképző ifjúságának első nagyobb szabású próbatételét végig nézze s tömeges megjelenésével buzdítsa a leendő tanítókat nemes pályájuk iránt való lelkesedésre; örömmel láttuk, mily sokan vannak, akik a tanítóknak nem látnak csak tanítókat, hanem a nemzeti kulturának számottevő tényezőit s mint ilyeneket méltóknak tartják a jóakarátú támogatásra. Ma egyhelti hangversenyen különben élénken éreztük, hogy az újabb tanítói generáció hovatovább méltóbbá válik a társadalom nagyobb fokú becsülésére, egy tevékenységénél, mint szellemi intelligenciájánál fogva. A zniói képezde ifjúsága megmutatta, hogy kiváló vezetőinek tevékenységére nem kárba vesztett fáradság, ellenkezőleg hasznos és egykor zásos gumölcsöző befektetés, mert azokból, akik azon a hangversenyen közreműködtek, egytől-egyik nagyon jó tanítót várhatunk a jövőben. A műsor mindenik száma szépen sikerült; néhány jó zongorista és hegedűs különösen feltűnőketelt, — s úgy éke, mint a pompásan összerantított és fegyelmezett karok a legékebben szóló bizonyosságok a mellett, hogy a zene és énekszak lelkiismeretes és buzgó kezek által vezettetik. A hangverseny sikerülte feltétlenül Beér Ferenc zenetanár érdeme. A hangversenyt követő táncmulatság kitűnő sikere pedig — tudunkkal — Somogyi Gézáné és Beniczky Lajosné úrnők oadaó buzgalmának köszönhető; az a feazteljen jó kedv pedig, mely az egész estén uralgott, a szives hazigazdák; a tanári testület érdeme. Az első négyest 70 pár táncolta; hogy kik voltak a táncosnők? annak elsorolására kevés volna a Felvidéki Híradó egy oldala. A fő az, hogy egytől-egyig szépek voltak és jól mulattak mindnyájan. Szünóra alatt megindultak a fölköszöntők, melyek közül különösen Somogyi Géza igazgató és Kaponai József tanár tőstija kellett általános feltűnést és tapost, kik mindketten a vármegye nemességét éltették, mint a magyar államzeme védbástyáját és lenntartóját. A pompás sikerült est bruttó bevétele 118 frt. s a tiszta jövedelem 45 frt volt! Feül

néha száraz kenyér-darabokat juttatott nekik simogatta, gondozgatta őket és kórolott velük.

Egyszer játék-babát talált. No hiszen volt öröm, magához szoritotta s megmutatta csavargó társainak, s ujongva kiáltott: látod. Ordítva ragadtak ki kezéből az éhes ebek a játék-babát és sok-sok darabra tépték. A leány először közönyösen nézte zsákmánykodását. Érzése meg volt fagyva, nem tudott észlelni, a színek, a mozgás, a hang csak zürzavárba olvadtak össze érzékszervei előtt.

De később, amint az ebek marakadását bánta, agyában homályos sejtelen nyitott utat a való képeinek.

Megrázódott. Szemeiből könyvek pergették s szive folmelegedett, először életében sajgott át ezen a fájdalom. . . . Az első percek óntudata visszatérniél szomoruaak voltak. Megsírta a zéttépt babát, Miről előbb csak hómályos fogalmat alakított, most már tudta, hogy mi történt.

A fájdalom elbűnt szívében s a bosszú ébredett ott fel. Hirtelen fadarabot ragadott fel s a játék-baba foszlányain viasz-fódo ebeket verni kezdte.

Az ebek csak tréfára vették a dolgot. A helyett, hogy elfutottak volna, nagy komédiát űztek, nevetés-göngyölök ide-oda felboritgattak egymást.

A leány jóízien kacagott. Mintha most kezdene a létet, minden érzés

átfutott idegjen. Nevetett, sirt s azután belevegült a játékba. Mikor elfaradt, szeméi álomra csukódtak, ledől, aludt és álmodott. Ismeretlen képek ringattak álmát s a hiúság vágya is megrezgettette agysejtjeit, szép gyönyörű ruhában látta magát. Mennyi ruhát próbált, hogy reggelre ébredve, egészen ki volt merűve.

Főlkelt s nagy idő óta először, nem ösztöne indította utazára, de gondolkozni kezdett: merre? Nézett jobbra-balra s amint tekintete a Dunára tévedt, sebes léptekkel futott arra s partjára érve, nézte magát tükörében. Hova lettek álma fényes kontosai. Körülnézett s a mint a járókelő nők reá néztek, foszlányait tépve szolt: látod?

Azok nem nézték figyelembe, hogy az irigység fészkelte be magát a leány lénnyébe. Piszkos, rongyos csavargó. Az ítélet beszélt, a részvét hallgatott.

Most már Kata egészen hasonlított az emberhez, sirt, nevetett, részt vett, hiú volt és irigykedett.

Nem tanította, nem oktatta, nem rontotta, nem javította óntudata ujja ébredésénél senki és mégis táborozott erjében a hü összes árnyalata.

Nézte a napot, a felhőt, a vizet s a szép felgőszával összelekeztet a kíváncsiság s ezek átérzése élvezetet volt, ruhája romjai borzadályllyal töltöttek el szívét, megismerte a rutat is.

Óntudata fejlődött, keblébe szoritotta karjait, majd ölelte a légűt s ajákat csokokkal forrasztotta a fák törzseibe, arca kigyult s idegi kellemesen szibongtak.

Egy fűzfa törzsenél magához hasonló korú rongyos gyerkőcöt pillantott meg, aki a Dunában horgászott.

A sáheder száraz galyakból tüzet rakott. Kata oda szaladt, dermedt kezei a tüze tartá. Az arcát simogatta kezeivel, majd azt kérdő a sáhederlőt: látod?

A fiu nem volt rosz szívű. Mindjárt felismerte, hogy kit lát? Egy szerencsétlent, de egyáltalán boldogot, ki a világot nem úgy járja, hogy tudná, hol jár.

Hogy hivan? kérde.

A leány régen nem hallott olyan emberi hangot, mely szivig terjedne. A rendőrök, kik csavargás miatt bevitték, nem ilyen hangon beszélték vele. A csavargótárs nyajas tekintete megvilágította emlékezését s vissza kezdett térni beszéd képessége is. Először is egy régi dalt énekelte, ahol a szavakat elfeledte, csak dudolt.

A dal végén megcsokolta a fiut. Óh, be régen nem élvezte ezt is a csokot. Az ő anyja, az ő apja csak ugy a börtönben ülnek mint a leány. Ő már tobizos volt a rendőrségél, úgy bunc volt. Nem tanították a jóra, nem járt iskolába, éhezett, egy zsemyelt lopott. Becsukták és pár napra elkergették. A fiu a börtönből keserű gyűlöletet hozott ki, azok ellen, kik esznek, laknak és ruhájuk is van.

Kényes léptekkel haladt el mellettük a rendőri őrszart, kényelmes, jó bundában voltak a gondviselés földi képviselői.

Rájuk néztek, pár rosz élet mondatk, sőt az egyik odakiáltott:

— No Peter, miota van feleséged? Hát te, Kata, miota mentél férjhez?

Mikor az őrszart tovább haladt, Kata megkérde: mi az a férj és feleség?

Péter úgy, ahogy tudta, megmagyarázta, aminek lényege korübebel az lehetett, hogy a leány meg a leány együtt laknak, együtt dolgoznak és csokolják egymást.

— No hat, legyünk mi férj és feleség. Akarod?

— Nem bánom. Megszoritottak egymás kezét és elcsattant az első csók.

A nap mintha hervult volna ezen a jeleneten, kétszeres erővel tört át a felhőkön s bemelegítette a téli tajat. . . . A két fiatal szívből tavaszi zút gyult ki.

A szerelm eljegyezte őket egymásnak. Fejük fölött virág csiszergették a madarak, megáldották őket és frigyukat s azután tovább repültek, hirul vinni a felhőnek, a mindenségnek, hogy a legnagyobb úr a szerelmek.

Kata nézte-nézte a tova repülő madarakat és enyelveg kérde Péterétl:

— Látod?

A közel templomban karácsonyi imára hivia a harang az embereket.

Erdeály Gyula.

szettek: Akantisz Rezső, Matuskovich Mihály, Somogyi Géza és Schönaich Viktor 3—5 frtot, Kollar Mihályné 2 frtot, Vojtusák Károly 1 frtot. Jegyeiket 1—1 frttal megváltották: Zorkóczy Tivadár, Egner Adolf, Mihaliczka István és Uhljáriék Szende.

Próbabál. Három számot adunk arról, hogy a felnőttek mikor és hogyan mulatnak, mért ne emlékezzenek meg az apró generáció örömeiről is? Hiszen ezektől sokkal nagyobb érdem, ha a maguk bajos szejletességével keresztül táncolnak úgy fél éjszakát, mint azoktól, akik isten tudja, hanyadik farsangon rugják a port. Szerdán este volt Fuchs tancsmester névendéjeinek próbájában a Fábrý féle tereben és bár ez a terem sok boldog idét keresztül, de falai között olyan animó olyan boldog csapat, mint azon estén soha nem volt még. Szébbnél szebb leánykák, kisebb-nagyobb fiúk csak úgy sugárzott az örömtől, a boldog büszkeségtől, hogy most ők a világ középpontja. A fiúk ügyes majmolással adták az udvarlót, a leánykák még ügyesebben a nagy lányokat, szóval soha olyan bájos, kedves csoportot, mint a próbabál közönsége. A kedves kis mulatság éjfélután 3 óráig tartott.

Tanfolyamok. Alig nyílt meg Selmezbányán a vivás tanfolyama, nyomban megalkult a svédornaszok csoportja mely kitűnő sikerrel működik test edzés és egészség helyreállítás czéljából. Mi felette öröndetes jelenség. Ujabbán a francia nyelv tanfolyamának megnyitását fardoznak többen, a kisebbek részére pedig táncanfolyam nyílik meg, mely utobinak színelhöz a Sembery terem s kezdete f. hó 16-án tanítója Guttmann Samu előnyösen ismert táncmester.

A jeges út valóóság veszedelme a szarvasmarhának. A napokban egy szegény turányi gazda hajtott egy pár ökröt a vásárra s a sikos úton az egyik ügy elvágódott. Hogy lábat törte s a szép darab marhát 50 frttól volt kénytelen eladni a mézársonk.

Tanügyi statisztika. Selmezbélabánya sz. kir. bányaváros területén a lefolyt évben 6—12 éves tankötelesek 1763; 11—15 éves 883 volt, összesen tehát 2646, vagysis a lakosság 1739 százalék. Ezek közül elemi iskolába 1706, ismétülő iskolába 564, felső népiskola léány 24, középiskolába 279 fű, vagysis 2572, azaz a tankötelesek 9720 százalék járt. Az iskolák száma összesen 13, jellegre nézve valamennyi felekezeti és pedig rom. kath. 7, ág. ev. 5, izraelita 1; fokozat szerint 12 elemi, egy felső nép, 10 vegyes, egy fi- s 2 leányiskola. Tanítottak ezen iskolákban magyar nyelven 3, tóton 1, tótmagyar 9. A nem magyar ajkú iskolák közül eredménytel tanítottat a magyar nyelv 6 iskolában. A tanítók száma 30 volt, 21 férfi, 9 nő, tanképesítő okmányal birt 30. A magyar nyelvet teljesen birta 28, csak szóban teljesen egy, szóban keveset, egy tanító. A tanítók fizetése az összes iskolákban eléri a törvényes minimumot.

Városi közgyűlés. Besztercebányán sz. kir. város képviselő testülete f. hó 11-én d. e. 9 órakor rendkívüli közgyűlést tartott. A gyűlésen Bittera Kálmán polgármester előköt. Az elnök bemutatja a helygymiszteri leiratot a halottaknak nyitolt koporsókban való kitételének tárgyában: a szabályrendelet némi módosítással elfogadtatott. Továbbá elfogadtatott Zólyomvargye törvényhatósági bizottságának ama határozata, mely szerint a városi állatorvosok a járásban levő teendőket is elvégezhetik. A tanács jelenti, hogy az italmérés jog után járó jövedelem 4087 frt 42 kr. leend, tehát 566 frt 66 krral kevesebb, mint tavaly volt. Az ág. ev. egyháznak kérvénye, melyben az újonnan építendő gymnasiumhoz szükséges mész és téglá méréskelt áron való átengedését kérélezi, a közgyűlés olykép határozott, hogy 185 évet égetett téglát per 13 frt és 100 köbméter oltatlan meszet per 8 frtjával, azaz az előállítás áron engedi át. A gazdasági bizottság ama javaslat, hogy a tisztviselők irodai szükségleteivel próbáképen egy éven keresztül természetben látassanak el, elfogadtatott. Több kérvénynek hely nem adatott. Az állami felsőbb leányiskola építése czéljából kijelölt városi terület, az ugynevezett

Komlóskert egyhangulag ingyen átengedtetik. A következő vámszedési jog S t r o m p f Arminnak 4501 frttal szerződésileg odaadott, s a szerződést a közgyűlés jóváhagyta. A városi tisztviselők és szolgák nyugdíjazására vonatkozó szabályrendelet szerkesztésére kiküldetett egy bizottság a polgármester előkötlete alatt, melynek tagjai: a polgármester, az egész városi tanács és 12 városi képviselő. Több apró tárgy intézése után a közgyűlés véget ért.

Veszélyes szánkázás. A mult héten egy nagyfeszű szucsányi társaság jött Turányból hazafelé. Három szánkón ültek, melyek veszett sebességgel versenyt futottak a síma havon, mi annál dühösebbé fajult, minél jobban szállt a kocsisok fejébe a még Turányban bőven bekebelezett pálinka ereje. Hiába való volt az intés, a fenyegetés a már eléggé fölzottat társaság részéről, a kocsisok csak hajítottak. Kiszalásról szó sem lehetett. Midőn már a nagy hídton át haj nélkül átsítkáltak, azt hitték szerencsésen érik el már Szucsányt. Azonban csalódtak. Amint a második hidhoz értek, az első szánkó, melyen Jeszenszky Gyula tanító ült harmadmagával, ropant sebességében a birtelen kanyarodásnál oly erővel ütődött a híd karfájába, hogy Jeszenszky Gyula, a mintegy másfél méter magas karfán keresztül a két ölnyi mélységbe — s a szemtanuk állítása szerint — a hídtól körülbelül 4—5 ölnyre hajított. Esméletlen állapotban vitték haza, hol a rögtön orvosi segítség igénybe vételével sikerült őt vagy egy óra multán eszméltre téríteni. A nagy szerencsétlenségben nagy szerencse volt, hogy Jeszenszky bundában volt, melynek gallériáj fejére hűzva, ellensúlyozhatta a nagy ütést, különben agyonítta magát a kemény jégen. A többiek csekélyebb sérüléseket szenvedtek.

Gugenberger szűl. Kossuth Gaórieila Kossuth Gábor megyei tisztviselő lánya 25 éves korában Bathban Hontmegyében meghalt.

Nagy takarmányhiány. Nincsen gazda, a ki nem panaszokdék, hogy nincsen marhái számára takarmánya; mindamellett a marhának az ára megkeleltős.

Honvedtiszték bálja Besztercebányán. Folyó hó 8-án a takarékpénztár nagy teremben megtartott honvedtiszték bálja igen fényesen sikerült. Rendkívüli sokan vettek benne részt: a tánc egészen reggelig tartott.

A köznápnál még mai napig is az a szokás uralkodik, hogy minden betegségért évágással akar gyógyítani; persze az orvos tudta nélkül. Hány embert küldött már az olyan éretvágyó mester más világra! Tudunkkal legújabbán egy jahodniki kuruzsoló könnyíti meg az utat a másvilagra Zathuresán és Priekopán. Ajánljuk az orvosok figyelmébe.

Turoczi specialitás. Nem boroviecsa, nem brinza, hanem egy kitűnő szájviz az, amely hivata van készítőjének Friedmann Mór ruttkai gyógyszerésznek országos hírnevet szerzeni. Az ország nagy részében tudnak már róla csak még itthon nem ismerjük. Legújabbán Polgár Péter vasuti főmérnök Szegedről a következő levelet intézte Friedmann M. gyógyszerészhez: »Kedves bátyja Friedmann Samu szontai pályatorvos úr szives volt az on gyógyszerárterelő nekem szajvizet adni, mely szájviz kitűnő voltánál fogva családomnál nagyon megtetszett. Miután ily szájviz nálunk nem kapható, tisztelettel kérem, miszerint 4 üveggel czámem alatt — Polgár Péter vasuti főmérnök Szegeden — utavétel mellett küldeni sziveskedjék. Teljes tisztelettel Szegeden 1889. okt. 23-án — Polgár s. k.

Ábrányi Emil orsz. képviselő és hó 9-én vette át a Budapesti ország szerkesztését. A szerkesztő cseréjé mindenesetre előnyére válik a függetlenségi párt emez élénk közlönyének, mert az új szerkesztő, nemcsak hogy a párt egyik első rangú tagja, hanem az irodalomnak is országos nevű bajnokja, ki nek gondos vezérése alatt irodalmi tekintetben és bizonyára nagyot lendül a Budapesti Újság. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Szalkál Antal a magyar Shakespeare szavaló és hó 22-én Selmezbányán előadást tart, hazai és külföldi jeles írók remek költeményeinek szavalata kapcsán. — Műsora: 1. Az Örült, Petőfőtől, 2. »A kevlári búcsú« Heinelettől, 3. Desperát ur, humoros monolog Jules de Marholdtól, 4. Shakespeare: III. Richard-jából a »bevezető monolog«. 5. III. Richardnak Anna hercegnővel való nagy jelenete. 6. A nagy álom-jelenet a végkatasztóval (recitatio) 7. Schiller: Haramiak-jából, Moor Ferenc nagy jelenete. Felhívjuk a jeles műsóra az ós város intelligens közönségének figyelmét.

Végre valahára megélték az ev. tanítók hogy a körlelkés urak meglátogadják az iskolákat és megszemelelik a tanítók fárastó munkáját. Eddig már több iskolát látogattak meg.

A vörös kereszt egylet szucsányi fiúja és hó 9-én saját alapja javára egy tombólot egybekötötté zártkörű táncmulatságot rendezett mely minden tekintetben elégi-tette a mulati vagyó s jelen volt szcs közönségét. Amint Pityó Gusztó úptó-szki-miklósi zenekara rendeztette az első csárdát, mintegy fölvilányozta táncra perdült a fiatalok — de még az öregebbek is s virágos jökdévdn, feszelenül mulatva — az utolsó csárdással ugyancsak elérte »ki-világos kivriradig.« Az első négyen 30 par táncolta. A szünóra alatt a dűsan terített asztalokhoz ült a társaság s kedélyes társalgás, szép magyar nóták mellett folyt a közvacsera, meg-meg szakítva egy-egy toaszt s az erre következő hatalmas tuncs ál. Sikerült toasztokat mondtak Vladár Imre Ó Felsőlegye, mint a »Vöröskereszt« egyletét fővédőikre, — Dr. Zwillinger Mór báró Révay Gyulanéra, mint a turócziemgyei »V. K.« egylet élökére s a szucsányi fiók egylet alapítójára és Boczán Elemér a jelen volt hölgyekre. Közvacsera után vette kezdetét a tombola, mely alkalommal igen szép nyeremények voltak kijátszva. A táncmulatság és a tombola tiszta jövedelme 85 frt. Hogy a mulatság anyagi sikere a humánus egyesület részére ily szép összeget jövedelmezett, köszönetnyilvánítással köszönetet mondott Baró Révay Gyulanér hölgynek, ki saját részéről 10 frtot és Révay Gyula báró úrnak, ki 5 frtot volt kegyes küldeni e czélra az egylet élökéhez, — köszönetnyilvánítással Schulez Lajosné és Vladár Imréné hölgyeknek, kik a tombola nyeremények beszerzése körül szereztek érdemeket, — továbbá a vidékieknek, különösen a ruttkai vendégeknek, kik szép számban megjelentek s tetemesen vettek részt a mulatság ügy kedélyi mint anyagi czéljának elérésében. Elismerést illeti végül a főrendezett: Vladár Imrét, ki fáradságot nem kímélve egykezett a táncmulatságot létrehozni. A költségeket fedéséhez felülfizetéseikkel járultak: Paulovics József esperes kanokor 2 frttal, Schulez Lajos ur földbírtokos 4 frttal, Kossuth L., Bossányi L., Duschek J., Kosztolányi B., Boczán E., Saager F., Eder R., Zedník N., Brill A., Kelles J. és Tomascsek Gy. urak 1—1 frttal.

Fogadják a »Vörös kereszt« ezen lelkes partolói és barátai e helyen is az egylet forró köszönetét. R—r.

Vesztett eb jár Zathuresán és egy kis lányka; megádmadt; szerencsére csak ruháját tépte el s a gyermekben nem esett kár.

A felső hodrusányai rom. kath. népiskola növendékeit által l. e. február hó 2-án megtartott dalestélyi alkalmával szegény sorsú társaik javára 48 ft 05 kr. jött be. A kiadások összege, 9 ft 50 kr. tszta bevételük tehát 38 ft 55 kr. Azon nemeslelkű urak kik a nevüket népiskola növendékeit partóval adományozták s a dalestélyi legnagyobb részben jelen is voltak a következők: Bárány György 1 frt, Buja Lajos 150. Delhányi Zsigmond 1. Dwoitska 60 kr. Daubner Lajos 40 kr. Flügler János 2. Dr. Gere János 2. Grillus Emil 1. Hein Eerenz 2. Haecher János 1. Heesko Pál 35 kr. Horváth József 80 kr. Dr. Kreszméry János 2. Kmeih János 2. Kollar Mihály 1. Kovácsik István 1. Köglér Ignác 1. Kristóffy Béla 1. Özv. Kubiss Mária 1. Kukucska József 1. Kmeth István 20 kr. Láng Lajos 3. Lindmayer János 1. Máday Aladár 2. Magyar János 1. Nittmann Károly 1. ft. Oldinger Antal 2. Ott Antal 1. Petrák János 2. Priveiczky Ádám 1. Roth Adám 50 kr. Remencz János 50 kr. Szt.-Iványi Gyula 2. Straka István 1. Sztraka József 1. Timkó Pál 1. Tober Ferenc 1. Tóth József 1. Uschbelz Mihály 1. Zmoray Lipót

20 kr. Tompa Ferenc 1. Ezen nemes partolás s áldozatkészséggel fogadják a megnevezett tekintetes és igen tisztelt urak a szegény gyermekek részéről a legmélyebb hálát és köszönetet.

Kath. legényegylet közgyűlése. A besztercebányai kath. legényegylet f. hó 9-én d. u. 4/4 órakor évi közgyűlést tartott. Az ülést dr. Tilles Béla tiszteletbeli elnök nyitotta meg. Megnyitó beszédjében vizsgálja a mester és a legény közötti viszonyt és azon konklusóra jut, hogy a kath. legények képesek mesterüknek mind-azt nyujtani, a mire neki mint kereszténynek, mint iparosnak és mint jó hazafinak szüksége van. Szólt a keresztény szellem hatásáról és az ipar fejlesztéséről. Utána felszólalt Bittera Kálmán polgármester megköszönve tiszteletbeli védnökke való megválasztását, s igéri, hogy tehet-ségehez képest az egyletet mindig támogatóni fogja. Az egyesület élnöke: Holbá y Lajos jelenti, hogy az egyletnek 100 rendes tagja van. Az egylet vagyona pedig 540 frtot tesz ki. Köszönetet szavaz mindazoknak, kik az egyesület pénztárát anyagilag segítették, névleg: Majovszky Antal 50 frt, Visnyovszky László 50 frt, Tilles Béla 25 frt, Berlicza Ferenc 20 frt, Hulányi István 20 frt, Bittera Kálmán 20 frt, Halassy Gyula 20 frt, Herritz Rezső 20 frt és Stádlér Tofor 20 frttal; ezek egyszersmind az egyesület alapító tagjai is. Azonkívül még többen partóltak az egyletet 2—15 frt erejéig. Továbbá köszönetet mondott az egyleti oktatóknak, névleg: Gú t a József tanár és Klein Jenő tanító uraknak, kik az egyletben a történelmet, földrajzot, számtant, polgári ügyiratokat és a levelezést adják elő; az éneket és a vallást maga az elnök tanítja. Azután a tisztújítás ejtelett meg. Az elnök felszólítja a tagokat, hogy junius 1-én a zászló szenteselési ünnepélyi alkalmával a maguk körében ipar-kiallított rendeznek; ezen indítvány határozatilag is kimondatott. A tiszteletbeli elnök megköszönve a részvétet és a figyelmet, s buzdítja a tagokat a kitartásra és az egyesületre Isten áldását kérve a közgyűlést eljenzések közt bezárja.

Felakasztotta magát. Hulhura a már hirhetté vált turóczi betörő, a kinek legutóbbi remeke a Kuffler-féle betörés volt, amely miatt ma a járásbírósig börtönében ül, a napokban hoi nyakikendőre felakasztotta magát. A börtönőr azonban észrevette és levágta s így megmentette az életnek. Tartuk tőle, ha így folytatja, hogy mégis csak hurokra kerül végre is a megrögzött gonosz tevő.

A legnagyobb és legzordabb ár-gyűlések. melyet magyok edíg valaha kibocsátott, tagadhatatlan Mauthner Ödön az ország határain túl is ópen úgy mint ideháza tisztelt budapesti megkereskedőknek a napokban megjelent legújabb képes árgyűjzésk. Ha csodák történnek s Ben Akiba véletlenül feltámadna, ugyan csak nagyot nézne, hogy az ő híres mondatát, mely szerint »senmi sem új az ag alatt« Mauthner Ödön minden »középfel-hatás« árvekkel czáfója meg minden évben írja. De esodlatlan is, hogy mily kifogyhatatlan forrásból meríti e edíg azokat a kellemes meglepetéseket, melyeket árgyűjzéskében a garda-és kertészkönyvesség által való figyelmét erővel-erőre újabb alakban tanúsítja. A mezőgazdasági és korti újdonásokkal imet tetemesen bővített legújabb árgyűjzék is, melyet voltaképpen illusztrált mezőgazdasági és kertészeti kézikönyvnek nevezhetünk, arról az elismerésre méltó figyelemmel tanusodik s azt mutatja, hogy kiadója mily éber tekintetben meg tudja valósítani mindazt, ami a garda-és kertészkönyvesség érdekében jónak s mezőgazdaságnak és kertészeti fejlesztesére hűvének mutatkozik, amik kiálloben »A növények magról való tenyésztése« című könyv »Áldozat árán az imént kiadott könyv is fényesen bebizonyított. Nem díszletekben írjuk ezeket — mert a nemes és elismerésre méltó törekvés maga magát dicseri, hanem azért mert hirlapjók kötelességet nuasztanak, ha ezen a termelő közművelő ágazat minden tekintetben kitelgett s bármely ászálnak is díszre való, s minden részben magyar kiállítást árgyűjzékkel tudnánk nem vendüki. Ismerve a csodálatosságát, arról is meg vagyunk győződve, hogy bárkinek legyen és bármenny megkúdi, aki evégett levelező lapra hozzá fordul.

IRODALOM.

»A Het-«-ből, Kiss József új lapjából a hatodik szám is megjelent. A csinos füzet ezuttal Andrassy Tivadár gróf photographiaa díszíti. E szám első közleménye a Lucius »Leszavazott salons-«-ja Ugyanerre a tárgyra vonatkozik a Csáky Albiné grófasszony polemikus válasza, »Egy kis félreértés« czimmel. Az elszéltet irodalmi és számban Petelei István »Zúdor-fa-

milja» című novellája képviseli. Kötlemény kettő van e füzetben, a szerkesztő: Kiss József tollából, »Régi verseimből« címmel. A hangulat, mely e két gyönyörű apróságok inspirálta, az olvasót is egyszerre hatalmába keríti. Podmaniczky Frigyes báró, az opera és a nemzeti színház volt intendánsa, kinek regényeit valaha az egész országban olvasták, a »Hét«-ben újra fölveszi tollát, hogy egy poétikus, szép czikket írjon a »Virágokról.« »Budapesti szépségek« címmel egy szellemes tárczáról a főváros néhány ismert heauté-jét vázolja, a tárgyhoz illő poessal és felkeszesdel. Dr. Fekete Ignác egy modern és érdekes utópit ismert meg az olvasókkal, mely az afrikai szabad társaságról foglalkozik. Ábrányi Emil a Frank Lajos Ágost egy keleti hangulatú makamáját fordította magyarra. A füzet tartalmaz továbbá »színházi tárczákat a Csiky »Örök törvénye« s a Konti »Kópéja« felv., divatújdósítást, egy rómaiak vidéki levelet, számos apróságot az irodalom és művészet köréből, külön rovatot a »Hétről«, (mely a hét eseményeit néhány pompás íttelben tükrözteti vissza), talányokat, szerkesztői úzeneteket stb. Az Andrassy Tivadar arczképét is külön czikk kíséri. A »Hét« előfizetési ára: Egész évre 10 ft, félévre 5 ft, negyedévre 2 ft 50 kr. Egyes számok 20 kr-ául kaphatók a kiadóhivatalban (Hornyánszky-féle akad. könyvkereskedés, Akadémia-utca 4.)

A »Magyar Szemle« második évfolyamát oly sikerrel kezdte meg, ami nemcsak a lapra nézve, de a szépirodalom minden őszinte barátjának a legnagyobb öröme. Mert a »Magyar Szemle« magas czélokot szolgál: minden egyéb eszköz mellőzésével a szépirodalmi olvasmányokat akarja megkedvelletni a haza minden részében és a szomorú irodalmi viszonyokat törekszik megváltoztatni hatalmas, bátor, pártatlan, igazságos, szökimondó kritikával. És ime, a közönség megértette a »Magyar Szemle«-t, mert seregesen csatlakozott zászajla alá s a mi a legrendetesebb, különösen a művelt hölgyek fogadták a »Magyar Szemle«-t lángoló felkeszesdel. De ezt a »Magyar Szemle« valóban meg is érdemli. Mert rendkívül gazdag tartalmu, változatos, élvezetel, szórakozást nyújtó, kedves helital, melyben a család minden tagja megtalálhatja a maga kedves olvasmányát. S a mellett a »Magyar Szemle«-nek egyik speciálitása, hogy mindig és mindenkiel szemben kimondja az igazat. Ez a kritikai része oly érdekfeszítő, hogy minden egyes számát mohón kapkodják. Mert nem száraz okoskodásokból áll, hanem szellemes, csipős, találó megjegyzésekből. A ki ezeket egyszer olvassa, megszereti a »Magyar Szemle«-t, melyből a kiadóhivatal (Budapest, VI. Uj-utca 14. szám) kívánatra mindenkinek szívesen küld ingyen és bérmentve mutatványszámot.

Minek tartsunk divatlapot? Hiszen a »Képes Családi Lapok« »Nő a házbán« című mellékletén a divatlevelek és divatképek, a divat minden mozzanatáról, minden újabb tüneményéről hűségesen értesítenek, s azonkívül közleményei a magyar családok háztartásának, gazdaságának minden ágát szak-szerűen tárgyalják.

A »Képes Családi Lapok« előfizetési ára egész évre 6 ft, félévre 3 ft, negyedévre 1 ft 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagy korona-utca 20. sz.) melyhez az előfizetéseket legcélszerűbben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatványszámokkal. A legújabb szám is változatos tartalommal jelent meg.

Nyitlter.

Verfälschte schwarze Seide.
Man verberne ein Mästerchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verälschäng trift sofort zu Tage; Echte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlöschet bald und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die »Schussfäden« weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht kräuselt sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Das Seidenfabrik-Depöt von G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.), Zürich versendet gern Muster von seinen echten Seidenstoffen an Jedermann und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei ins Haus.

Felölös szerkesztő: Ravasz Lajos.
Társzerkesztő: Fehér János.
Főmunkatárs: Vörös Ferencz.

HIRDETÉSEK.

31. szám
áll.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi Minister Ur az 1890. évi február hó 4-én kelt 61191/89 számú rendeleteivel a zsolnai-priekopai-alsókubini hadászati közt. Turócvarmegyei törvényhatósági szakaszban teljesítendő szelésési, sziklarobbantási és egyéb helyreállítási munkálatok végrehajtását 16786 ft 67 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok loganatosításának biztosítása czéljából az 1890. évi február hó 25-ik napján kelt délelőtti 10 órára a Turócvarmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzeni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5% nyi bánatpénz letételekkel szülő adóhivatali nyugtával, illetve a kormány által elfogadható értékpapírral ellátott zárt

ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szoban forgó munkálataira vonatkozó műszaki művelet általános és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők, mely általános és részletes feltételek, nemkülömben a szerződési minta ajánlattevők által meg az arjeltes előtt látalmazva aláírandók.

Kelt Turóc-Szt. Mártonban 1890 évi február hó 8-án.

Mányi József,
kir. mérnök.

6402. sz.
tklvi 1890.

Arverési hirdetményi kivonat.

A lipót-szent-miklósi kir. bíróság, mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy Ifj. Szent-Iványi József szentiványi lakos, és Vitalis Péter h. ügyvédek kerelme folytat idb. Szent-Iványi József és é. r. dektársai elleni közösség megszüntetése iránti végrehajtási ügyben a bírói arverési közösség megszüntetése végett a rózsahégyi kir. törvényszék területén fekvő Felső Bozca község 613 sz. tjkvben foglalt A Inemesi birtok 27. számú korcsmá 1 és 3 s. sz. aatti ingatlanra 1606 ft kikialtási árban elrendelte.

Az arverés Felső Bozca község hazában 1890. évi március hó 26-án délelőtti 9 óra körül tartatik meg midon az ingatlan a leg többet igérnök a kikialtási árón alól is el fog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül a kikialtási ár 10% át készpénben, vagy óvadékképez értékpapírokkal a kiküldött kezehez lefizetni, vagy előleges lefizetést igazoló hatósági nyugtat felmutatni.

Kir. járásbírószag mint tklvi hatóság.
Lipót-Szt-Miklós 1890. évi január hó 17-én.

Gallasz,
kir. aljbíró.

6400. sz.
tklvi 1889.

Arverési hirdetményi kivonat.

A lipót-szent-miklósi kir. járásbírószag mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy

ifj. Szent-Iványi József mint köz-birtokossági igazgatónak és Vitalis Péter h. ügyvédnek kerelmeire id. Szent-Iványi József szentiványi földbírtokos és közösségben lévő többi tulajdonos tarsi elleni közösség megszüntetése iránti végrehajtási ügyben a bírói arverést a rózsahégyi kir. törvényszék területén fekvő Malusina község 17. sz. tjkvben A Inemesi birtok 25 sz. a. korcsmá 1 s. sz. a. foglalt cecsz ingatlanra 1234 ft 0 c. becsárban elrendelte és hogy a jelzett ingatlan Malusina község hazában 1890. évi március hó 28-án d. é. 9 óra körül fogantatandó nyilvános arveresen a legtöbbet igérnök szűszag esetén a kikialtási árón alól is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikialtási árnak 10% lefizet, vagyis 123 ft 40 kr a kiküldöttnek kezehez készpénben vagy óvadékképez értékpapírokkal lefizetni, vagy pedig az előleges lefizetést illetve letételek igazoló nyugtat adatni.

Kir. járásbírószag mint tklvi hatóság.
Kelt Lipót-Szent-Miklóson, 1890. évi január hó 17-én.

Gallasz,
kir. aljbíró.

Dr. Stuller házában Selmeczbányán, egy három szobás lakás, konyha, éléskamra, fáskamra, külön padlás és külön pinczéval f. évi május 1-től bérbe kiadó.

As kötszgetlen, hogy gyakran szűszag egyezred, könyvben beszerezhető házior meglopón gyors gyógyulást szerzett: »A Betegbarát« című kiadott még bizonyítokokat is találunk arra nézve, hogy még hossz, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek illi kellemo olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézete Lipcsében (Richters Verlags-Anstalt in Leipzig) ingyen megküldi.

Pikáns olvasmányok.

Berlin Messalinjai	3 Mk. —
Heptameron képekkel, (confisc. volt)	3 Mk. —
Fügefalevel nélkül, Hadubrandt-tól	2 Mk. —
Gugel A. A karinthiai felföld bűnösönje	2 Mk. —
Mézes hetek Montecarlóban	2 Mk. 40
Megküldi utánvétel mellett, vagy az összegnek előzetes beküldése után	

5-10 R. JACOBSTHAL
könyvkereskedése Berlinben, W. Steglitzerstrasse 61.
Árjegyzék ingyen és bérmentve

MAGVAK.

Szavoszt Alphons
maghereskedése és gazdasági cikke aziate
Budapest, V., Arany János-utca 11.
tudatja a n. e. gazda és kertészkedő közönséggel, hogy január hó 1-ével megnyitotta

konyhakerti és virágmag-tüzlet osztályát
s alább egészen friss, faj azonos
here, fű, répa, konyhakerti és virágmagvakkal
észen felzserelt raktárát.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

A TURÓCZ-SZT.-MÁRTONI MAGYAR NYOMDA

ajánlkozik a könyvnyomdai szakba vágó munkák pontos, izléses és olcsó kiállítására.

Készít: Levélpapír-, boríték- és czégnymomatokat, műveket, körleveleket, árjegyzékeket, számlákat, meghívókat, látogató-jegyeket, rovatos táblázatokat, ügyiratokat, étlapokat; ügyvédi-, községi- és bírósági nyomtatványokat.

Nagy raktár körjegyzői nyomtatványokban.

MEGRENDELÉSI CZIM:

MAGYAR NYOMDA Turóc-Szt.-Mártonban.